

PRIF LWYDDIANNAU/UCHAFBWyNTIAU

Dylech gynnwys ddim mwy na 5 o'ch prif lwyddiannau/uchafbwyntiau yn yr adran yma.

DEILLIANT 1:

Mae Polisi Iaith yr Awdurdod yn rhoi pwyslais ar drochi dysgwyr 0-7 oed yn y Gymraeg, gan sicrhau mai asesiad Cymraeg yn unig a gânt ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen. Rydym yn hynod falch fod **98.5%** o ddysgwyr yn 2018-19 wedi cael eu hasesu yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen, sydd yn gynydd o 0.6% o gymharu â 2017-18.

DEILLIANT 2:

Mae Polisi Iaith yr Awdurdod yn rhoi pwyslais ar sicrhau dilyniant ieithyddol o'r naill gyfnod allweddol i'r llall. Mae swydd y Cyd-gysylltydd Iaith Dalgylchol yn greiddiol i hyn. Mae'r Cyd-gysylltwyr Iaith yn cael eu rhyddhau gan yr Awdurdod am 10 diwrnod y flwyddyn i gefnogi ysgolion y dalgylch i weithredu'r Polisi Iaith. Maent yn ymweld yn flynyddol â'r ysgol uwchradd i drafod materion yn ymwneud â dilyniant CA2 a CA3, gan gynnwys tracio dysgwyr unigol yn ôl y carfanau iaith. Drwy hyn mae trefn gadarn yn ei lle o ran cydlynu'r dilyniant ieithyddol o'r cynradd i'r uwchradd yn y dalgylch, gan sicrhau bod dysgwyr sydd wedi ennill Lefel 3+ yn y Gymraeg ar ddiwedd CA2 yn parhau gyda'r Gymraeg fel Iaith Gyntaf ym Mlwyddyn 7, ac yn cael asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3. Gwelir ffrwyth llafur y Cyd-gysylltwyr Iaith Dalgylchol yn sgil y ffaith y bu i **84.5%** o ddysgwyr Blwyddyn 9 yn 2018-19 gael eu hasesu yn y Gymraeg (Iaith Gyntaf), sydd yn gynydd o 1.1% o gymharu â 2017-18.

DEILLIANT 5:

Mae Polisi Iaith yr Awdurdod yn rhoi pwyslais ar sicrhau fod pob dysgwr yn hyfedr ddwyieithog erbyn 11 oed, ac yn gallu manteisio'n llawn ar yr addysg Gymraeg a dwyieithog a geir yng Ngwynedd hyd 16 oed ym Meirion Dwyfor a 18 oed yn Arfon ac Ysgol Godre'r Berwyn, Y Bala. O ganlyniad, mae maint y cohort sydd yn astudio Cymraeg Iaith Gyntaf yn sylweddol uwch yng Ngwynedd, ac rydym yn ymfalchïo fod **70.7%** o'n dysgwyr ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 4 wedi ennill graddau A*-C mewn TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf yn 2018-19, sydd yn gynydd o 0.6% o gymharu â 2017-18 (70.1%).

SIARTER IAITH: Yn sgil llunio hunan-arfarniad a gweithredu gofynion y Siarter Iaith yn 2018-19, ac yn sgil proses ddilysu fanwl, bu i 41 ysgol gyflawni gofynion y wobwr aur, a 31 ysgol gyflawni gofynion y wobwr arian. Rhwng Hydref 2018 a Haf 2019, gwelwyd hefyd gynydd yn y gwe iaith, sydd yn atgyfnerthu gweithredu cadarnhaol ein hysgolion cynradd ym maes defnydd anffurfiol o'r Gymraeg, meithrin agweddau cadarnhaol, a hyrwyddo'r Gymraeg ym maes cerddoriaeth, teledu a'r we.

STRATEGAETH IAITH UWCHRADD:

Cwblhaodd pob disgybl ym mlynnyddoedd 7 ac 8 yr ysgolion uwchradd y Gwe Iaith yn ystod Tymor yr Hydref 2018. Roedd hyn yn ddatblygiad o'r drefn arferol o'i gwblhau gyda disgyblion blwyddyn 7 yn unig. Rhannwyd y canlyniadau gyda'r ysgolion, a'u defnyddio'n sail i'w hunan-arfarniadau a'u targedau gweithredu ar gyfer y flwyddyn addysgol. Ymgeisiodd yr holl ysgolion am arian Prosiect Cefnogi Arferion Iaith (PCAI) i'w galluogi i gynnal digwyddiadau'n yr ysgol i hybu'r defnydd o'r Gymraeg yn anffurfiol, a gwelwyd amrywiaeth o weithgareddau'n cael eu cynnal. Bu'n bleser gweld ffrwyth llafur cynrychiolwyr o'r ysgolion a ddaeth at ei gilydd i greu fideo i hyrwyddo manteision addysg ddwyieithog yng Ngwersyll yr Urdd, Glan-Ilyn a chyhoeddwyd deunyddiau marchnata i gyd-fynd â hynny. Cychwynwyd Cynllun Peilot ar y cyd ag Ysgol Bro Idris er mwyn edrych yn fanylach ar

sut mae agweddau dysgwyr tuag at yr iaith yn newid wrth iddynt drosglwyddo o Gyfnod Allweddol 2 i Gyfnod Allweddol 3. Bydd yn ddiddorol gweld pa ganfyddiadau a ddaw er mwyn llywio'r ddarpariaeth ymhellach yn yr ysgolion uwchradd.

DEILLIANT 6:

Rydym yn ymfalchïo yn y ffaith ein bod yn gallu darparu yr holl ystod o wasanaethau i'n dysgwyr mwyaf bregus drwy gyfrwng y Gymraeg.

Yn sgil mabwysiadu un Strategaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad gyffredin sydd yn cyfarch anghenion disgyblion a phobl ifanc Gwynedd ac Ynys Môn mewn ffordd effeithiol ac effeithlon, mae pob disgybl sydd ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn cael mynediad at wasanaethau cyfrwng Cymraeg yng Ngwynedd. Mae darpariaethau a gwasanaethau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog ar gael ar gyfer yr holl ystod ac amrywiaeth o Anghenion Dysgu Ychwanegol.

GOROLWG CYNLLUN CYFAN

Coch/Oren/Gwyrdd

Dylech nodi eich targed presennol, eich cyrhaeddiad eleni a rhoi hunan arfarniad o goch/oren/gwyrdd.

Nid oes targed yn CSGA presennol Gwynedd, ond yn hytrach gweledigaeth a nod fel yr amlinellir isod:

Gweledigaeth:

Ein gweledigaeth yw sicrhau bod plant a phobl ifanc yn cyflawni'r safonau uchaf er mwyn cynnal yr iaith, diwylliant a'r economi yn lleol.

Nod:

Mae Polisi Iaith yr Adran Addysg yn gosod y nod uchelgeisiol o sicrhau bod holl ddisgyblion y Sir yn meddu ar sgiliau ieithyddol priodol yn y Gymraeg a'r Saesneg, er mwyn eu galluogi i fod yn aelodau cyflawn o'r gymdeithas ddwyieithog y maent yn rhan ohoni. Cydwedda hyn yn dda gyda phrif nod Cynllun Strategol y Gymraeg sef sicrhau datblygiad y Gymraeg fel pwnc a chyfrwng dysgu o oedran cyn-ysgol ymlaen yn ogystal â hyrwyddo'r defnydd a wna ein plant a'n pobl ifanc o'r Gymraeg fel iaith gymdeithasol.

Dyma ein hunanarfarniad (coch/oren/gwyrdd) fesul deilliant:

DEILLIANT 1:	Mwy o blant saith oed yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg		
MESURYDD:	% dysgwyr sy'n cael eu hasesu yn y Gymraeg fel iaith Gyntaf ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen		
TARGED:	99.2%	PERFFORMIAD 2018-19	98.5%
Mae pob plentyn (ar wahân i eithriadau prin) yn cael eu hasesu yn y Gymraeg fel iaith Gyntaf ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen. Er bod y perfformiad 0.7% yn is na'r targed, y mae'r perfformiad o ystyried ei fod yn cynnwys y cohort cyfan yn parhau'n gyson dda, gan sicrhau fod plant yn cael eu trochi yn y Gymraeg yn unol â'r Polisi Iaith.			

DEILLIANT 2:	Mwy o ddisgyblion yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd		
MESURYDD:	% y dysgwyr blwyddyn naw sy'n cael eu hasesu yn y Gymraeg (Iaith Gyntaf)		

TARGED:	86.2%	PERFFORMIAD 2018-19	84.5%
Er bod y perfformiad 1.7% yn is na'r targed, y mae'r perfformiad o ystyried ei fod yn cynnwys y cohort cyfan yn parhau'n gyson dda. Gwelir bod gwahaniaeth yn nifer y plant a asedir drwy gyfrwng y Gymraeg ym mlwyddyn 6 (98.3%), ac yna y nifer ym mlwyddyn 9 (84.5%), a byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar y pontio er mwyn cynnal / cynyddu'r % o ddysgwyr Blwyddyn 9 sydd yn cael eu hasesu yn y Gymraeg (laith Gyntaf).			

DEILLIANT 3:	Mwy o fyfyrwyr 14-16 yn astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg		
DEILLIANT 4:	Mwy o fyfyrwyr 14-19 oed yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg, mewn ysgolion colegau a dysgu yn seiliedig ar waith		
MESURYDD:	% y dysgwyr sy'n cofrestru i wneud TGAU Cymraeg (laith Gyntaf) a gofrestrwyd ar gyfer o leiaf dau gymhwyster pellach drwy gyfrwng y Gymraeg		
TARGED:	86.2%	PERFFORMIAD 2018-19	78.1%
MESURYDD:	% y dysgwyr sy'n cofrestru i wneud TGAU Cymraeg (laith Gyntaf) a gofrestrwyd ar gyfer o leiaf pump cymhwyster pellach ar lefel 1 neu lefel 2 drwy gyfrwng y Gymraeg		
TARGED:	73.3%	PERFFORMIAD 2018-19	64.2%
Mae'r perfformiad yn is na'r targed ar gyfer y ddau fesurydd, fodd bynnag, roeddem wedi rhagweld hyn ac mewn cydweithrediad gyda phob ysgol uwchradd yng Ngwynedd, rydym wedi sefydlu gwaelodlin o gyfrwng y ddarpariaeth gwricwlaidd yn unol â 5 diffiniad o'r ddarpariaeth ar gyfer CA3, CA4, a CA5. Yn sgil hynny, o Fedi 2019 ymlaen, byddwn yn cytuno ar dargedau penodol gyda pob ysgol uwchradd er mwyn cynyddu: <ul style="list-style-type: none"> • Y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ar draws y cwricwlwm yn CA3, CA4 a CA5 • Nifer/% dysgwyr sydd yn astudio ystod o bynciau drwy gyfrwng y Gymraeg yn: <ul style="list-style-type: none"> - CA3 - CA4 - CA5 			

DEILLIANT 5:	Mwy o fyfyrwyr a sgiliau uwch yn y Gymraeg		
MESURYDD:	% y disgyblion ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 4 sy'n cyrraedd graddau A*-C mewn TGAU Cymraeg laith Gyntaf		
TARGED:	78.1%	PERFFORMIAD 2018-19	70.7%
AMCAN:	Cynyddu % disgyblion y Cyfnod Sylfaen enillodd ddeiliant 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg (laith Gyntaf) (Lefel 2+/Deiliant 5+)		
PERFFORMIAD:	78.8%		
AMCAN:	Cynyddu % disgyblion CA2 enillodd lefel 4+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg		
PERFFORMIAD:	86.9%		
AMCAN:	Cynyddu % disgyblion CA3 enillodd lefel 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg		
PERFFORMIAD:	91.9%		
Er bod y perfformiad 7.4% yn is na'r targed, y mae'r perfformiad o ystyried ei fod yn cynnwys y cohort cyfan yn parhau'n gyson dda, a byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar gynnal / cynyddu'r % o ddysgwyr sy'n cyrraedd graddau A*-C mewn TGAU laith Gyntaf. Mae perfformiad yn erbyn yr amcanion yn y Cyfnod Sylfaen, CA2 a CA3 hefyd yn gyson dda.			

DEILLIANT 6: Darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) cyfrwng Cymraeg

Rydym yn ymfalchïo yn y ffaith ein bod yn gallu darparu yr holl ystod o wasanaethau i'n dysgwyr mwyaf bregus drwy gyfrwng y Gymraeg.

Yn sgil mabwysiadu un Strategaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad gyffredin sydd yn cyfarch anghenion disgyblion a phobl ifanc Gwynedd ac Ynys Môn mewn ffordd effeithiol ac effeithlon, mae pob disgybl sydd ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn cael mynediad at wasanaethau cyfrwng Cymraeg yng Ngwynedd. Mae darpariaethau a gwasanaethau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog ar gael ar gyfer yr holl ystod ac amrywiaeth o Anghenion Dysgu Ychwanegol.

DEILLIANT 7: Cynllunio'r gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus (DPP)

Yn sgil yr Awdit Sgiliau Iaith gyda gweithlu ein hysgolion a gynhaliwyd ar draws rhanbarth y gogledd yn 2017-18, mae gwaith manwl wedi ei gyflawni i edrych ar ganfyddiadau'r Awdit, ac ystyried pa hyfforddiant a chefnogaeth ieithyddol sydd ei angen ar weithlu ein hysgolion. Mae cynlluniau penodol er mwyn datblygu sgiliau iaith y gweithlu wedi eu cynnal yn Ysgol Friars ac Ysgol Uwchradd Tywyn yn ogystal.

DATA BLYNYDDOL ALLWEDDOL**DEILLIANT 1:**

Yn 2018-19, bu i **98.5%** o ddysgwyr gael eu hasesu yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen.

DEILLIANT 2:

Yn 2018-19, bu i **84.5%** o ddysgwyr Blwyddyn 9 gael eu hasesu yn y Gymraeg (Iaith Gyntaf).

DEILLIANT 3 a DEILLIANT 4:

Yn 2018-19, bu i 78.1% o ddysgwyr gofrestru i wneud TGAU Cymraeg (Iaith Gyntaf) gofrestru ar gyfer o leiaf dau gymhwyster pellach drwy gyfrwng y Gymraeg.

Yn 2018-19, bu i 64.2% o ddysgwyr gofrestru i wneud TGAU Cymraeg (Iaith Gyntaf) gofrestru ar gyfer o leiaf pump cymhwyster pellach ar lefel 1 neu lefel 2 drwy gyfrwng y Gymraeg.

DEILLIANT 5:

Yn 2018-19, bu i **70.7%** o ddysgwyr ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 4 ennill graddau A*-C mewn TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf.

Yn 2018-19, bu i **78.8%** o ddysgwyr y Cyfnod Sylfaen ennill Deilliant 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg (lefel 2+/Deilliant 5).

Yn 2018-19, bu i **86.9%** o ddysgwyr CA2 ennill Lefel 4+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg.

Yn 2018-19, bu i **91.9%** o ddysgwyr CA3 ennill Lefel 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg Iaith Gyntaf.

Yn 2018-19, bu i **77.1%** o ddysgwyr CA3 ennill Lefel 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg Ail Iaith.

ALINIAD GYDA MEYSYDD POLISI PERTHNASOL

Er enghraifft;

Asesiadau Digonolrwydd Gofal Plant, Rhaglen Ysgolion a Cholegau ar gyfer 21fed Ganrif.

Mae Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Gwynedd yn alinio gyda'r dogfennau strategol a pholisi canlynol:

- Cymraeg 2050
- Cynllun y Cyngor
- Cynllun Hybu'r Gymraeg
- Rhaglen Ysgolion a Cholegau ar gyfer 21fed Ganrif.
- Siarter Iaith
- Strategaeth Iaith Uwchradd
- Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant

RISGIAU LEFEL DEILLIANT

Dylech fanylu ar faterion sirol unigol allai gael effaith ar eich cyrhaeddiad fesul deiliant.

DEILLIANNAU 1-4

Un o'r risgiau i gyflawni a chynnal lefelau presennol y deilliannau uchod yn y sector cynradd, ond mwy felly yn yr uwchradd, yw'r heriau cynyddol i Bolisi Iaith y Sir o du rhieni ar lefel ysgol unigol ac Awdurdod.

Mae pob ysgol yng Ngwynedd wedi eu harfogi gyda manteision addysg Gymraeg a dwyieithog, ac mae taflenni pwrpasol wedi eu cynhyrchu gan yr Awdurdod ar gyfer yr ysgolion cynradd ac uwchradd yn hysbysu rhieni o'r manteision addysgol, cymdeithasol, economaidd a gwybyddol o ddwyieithrwydd ac amlieithrwydd.

Er hyn, mae rhai dalgylchoedd yn profi anawsterau o ran ceisio dwyn perswâd ar rieni o fanteision addysg Gymraeg a dwyieithog.

DEILLIANNAU 1-4

Yn sgil toriad yn y Grant Gwella Addysg sydd yn cyllido Canolfannau Iaith Gwynedd, yn ystod 2018-19, bu ymgynghori ar strwythur staffio amgen ar gyfer cynnal gwasanaeth y Canolfannau Iaith i'r dyfodol.

Ar 2 Ebrill 2019, bu i Gabinet Cyngor Gwynedd benderfynu'r canlynol:

- Diddymu lwfans CAD i athrawon ymhob Canolfan Iaith, ynghyd ag ymgorffori'r ôl-ofal yn rhan o ddarpariaeth graidd y Canolfannau Iaith, gan ddiddymu'r swydd ôl-ofal sydd yn bodoli ar hyn o bryd.
- Gweithredu cynllun peilot o strwythur staffio o athro a chymhorthydd gan gynyddu'r gymhareb athro : disgybl mewn un Canolfan Iaith am gyfnod o flwyddyn, gan ei fonitro'n ofalus er mwyn canfod a ydyw yn cael effaith ar ansawdd yr addysg a chyrrhaeddiad y plant.
- Er mwyn prynu amser i ystyried canlyniadau'r peilot, cymeradwyo cyllid pontio i gyfarch y bwlch fydd yn parhau i fodoli ar ôl gweithredu ar (ii) uchod hyd nes y bydd casgliadau'r peilot yn wybyddus.

Yn sgil penderfyniad y Cabinet, o Fedi 2019, bydd yr Adran Addysg yn gweithredu cynllun peilot yng Nghanolfan Iaith Maesincla o strwythur staffio o athro a chymhorthydd, gan gynnal ymchwil i fesur effaith y peilot ar gynnydd ieithyddol y plant.

SICRWYDD/ GWEITHREDOEDD LLINIARU RISGIAU

Er enghraifft;

A.LL yn edrych ar strwythurau cyllid er mwyn sicrhau parhad y ddarpariaeth.

DEILLIANNAU 1-4

Er mwyn ceisio lliniaru rhywfaint ar y risgiau ynghlwm â'r heriau presennol i Bolisi Iaith Gwynedd, yn ystod 2019-20, byddwn fel Awdurdod yn rhagweithiol wrth ddarparu cefnogaeth benodol i rai ardaloedd i ymateb i'r heriau o du rhieni. Byddwn hefyd yn dosbarthu deunydd pellach yn hyrwyddo manteisio dwyieithrwydd i holl ysgolion uwchradd Gwynedd.

DEILLIANNAU 1-4

Yn sgil penderfyniad y Cabinet, rhagwelir y gellir dygymod gydag unrhyw fwch ariannol yng nghyllideb y Canolfannau Iaith yn sgil y toriad yn y Grant Gwella Addysg ar gyfer 2019-20, sef y cyfnod o weithredu'r cynllun peilot yng Nghanolfan Iaith Maesincla. Y bwriad yw dychwelyd yn ôl i'r Cabinet er mwyn cyflwyno canfyddiadau'r ymchwil yn sgil gweithredu'r cynllun peilot. Nid oes amserlen benodol ar gyfer dychwelyd i Gabinet ar hyn o bryd.

GWEITHREDU A MONITRO

Dylech fanylu ar eich dulliau a phrosesau mewnol o fonitro cynnydd, yn ogystal a'r gwaith monitro drwy'r fforwm addysg sirol.

Nid oes Fforwm Addysg Sirol yn bodoli fel endid yng Ngwynedd ar hyn o bryd, ac felly cyflawnir pwrpas y Fforwm drwy'r strwythurau canlynol:

Pwyllgor Iaith / Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi

Rydym yn adrodd yn flynyddol ar weithrediad ein CSGA gerbron Pwyllgor Iaith y Cyngor bob mis lonawr, yno cawn ein herio gan yr aelodau ar gyflawniad a chynhelir trafodaethau ar y blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf. Os oes mater yn peri pryder i'r aelodau etholedig ac yn faes y dylid ei graffu, yna mae modd iddynt ei gyfeirio i'r Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi.

Rhaglen Ysgolion G21

Mae Bwrdd Rhaglen wedi ei sefydlu er mwyn sicrhau cynnydd a datrys rhwystrau yng nghyd-destun prosiectau Band A a Band B y Rhaglen G21, ynghyd â'r maes Blynyddoedd Cynnar. Mae gan bob prosiect ad-drefnu ei fwrdd prosiect ei hun, a threfniadau rheolaeth prosiect gadarn, gydag ystyriaethau am y Gymraeg ac Asesiadau Effaith Ieithyddol unrhyw gynnig statudol i ad-drefnu yn rhan o'r prosesau hynny a weithredir gennym i sicrhau gweithrediad effeithiol y Rhaglen Ysgolion G21.

Cyd-gysylltwyr Iaith Dalgylchol

Mae'r Cyd-gysylltwyr Iaith yn cael eu rhyddhau gan yr Awdurdod am 10 diwrnod y flwyddyn i gefnogi ysgolion y dalgylch i weithredu'r Polisi Iaith. Maent yn ymweld yn flynyddol â'r ysgol uwchradd i drafod materion yn ymwneud â dilyniant CA2 a CA3, gan gynnwys tracio dysgwyr unigol yn ôl y

carfanau iaith. Drwy hyn mae trefn gadarn yn ei lle o ran cydlynu'r dilyniant ieithyddol o'r cynradd i'r uwchradd yn y dalgylch, gan sicrhau bod disgyblion sydd wedi ennill Lefel 3+ yn y Gymraeg ar ddiwedd CA2 yn parhau gyda'r Gymraeg fel iaith Gyntaf ym Mlwyddyn 7, ac yn cael asesiad Cymraeg iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3. Mae'r Cyd-gysylltwyr iaith yn atebol i'r Awdurdod ac yn adrodd ar y tracio a'r dilyniant i'r Awdurdod ddwywaith y flwyddyn.

Bwrdd Ansawdd Sirol

Cynhelir cyfarfodydd misol o'r Bwrdd Ansawdd Sirol a gaiff ei gadeirio gan y Pennaeth Addysg, gyda Swyddogion Addysg yr Awdurdod a GwE yn bresennol er mwyn trafod ysgolion sydd yn peri pryder a chytuno ar her a chefnogaeth briodol iddynt i'w galluogi i symud i'r cyfeiriad cywir. Yn y Bwrdd Ansawdd Sirol hefyd y rhoddir sylw i ganlyniadau'r haf, i ganlyniadau arolygon Estyn ysgolion, ynghyd â'r drefn gategoreiddio ysgolion. Os cyfyd sefyllfa ble fo canlyniadau ym maes y Gymraeg yn peri pryder, neu ganlyniadau'r Gymraeg ar lefel ysgol unigol, yna cyfeirir y mater i sylw'r Bwrdd Ansawdd Sirol.

Herio Perfformiad

Mae cynlluniau busnes Adrannol gennym ar gyfer y canlynol:

- Siarter iaith
- Strategaeth iaith Uwchradd
- Canolfannau iaith

Bydd y cynlluniau busnes hyn yn cael eu monitro'n chwarterol yn unol â'r drefn rheoli perfformiad Adrannol.

At hyn, cynhelir cyfarfodydd herio perfformiad gyda'r Aelod Cabinet dair gwaith y flwyddyn ble byddwn yn adrodd ar y cynlluniau busnes uchod, a phrosiectau sydd wedi eu cynnwys yng Nghynllun y Cyngor, sef prosiectau'r Rhaglen G21 ynghyd â'r Strategaeth iaith Uwchradd. Bydd cynnwys y cyfarfodydd hyn yn llunio Adroddiad Perfformiad yr Aelod Cabinet Addysg a gaiff ei gyflwyno gerbron cyfarfodydd y Cabinet.

BLAEN OLWG/CERRIG MILLTIR

Dylech fanylu ar unrhyw ddatblygiadau sylweddol sydd mewn golwg ar gyfer y flwyddyn ganlynol.

CYFFREDINOL

Yn 2019-20, byddwn yn sefydlu Bwrdd Prosiect y Gymraeg a gaiff ei gadeirio gan y Pennaeth Addysg, fydd yn rhoi ffocws clir ar:

- CSGA
- Canolfannau iaith
- Siarter iaith
- Strategaeth iaith Uwchradd.

Bydd y Bwrdd Prosiect yn gyfrifol am ystyried y rheoliadau newydd gan lunio drafft o'r CSGA ar gyfer Medi 2021 i gyd-fynd â'r gofynion, ymgynghori ar y CSGA newydd, ynghyd â sefydlu Fforwm Addysg Sirol i arwain ar y CSGA a maes y Gymraeg yn gyffredinol o Medi 2021 ymlaen.

DEILLIANT 1

Byddwn yn darparu hyfforddiant ar egwyddorion trochi iaith yn y Cyfnod Sylfaen i weithlu ein hysgolion cynradd er mwyn atgyfnerthu ein Polisi iaith, gan anelu at gynnal a chynyddu canran y dysgwyr sydd yn cyrraedd Deilliant 5+ ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen.

DEILLIANNAU 2-4

Yn sgil sefydlu gwaelodlin, byddwn yn cytuno ar dargedau penodol gyda phob ysgol uwchradd er mwyn cynyddu:

- Y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ar draws y cwricwlwm yn CA3, CA4 a CA5
- Nifer/% dysgwyr sydd yn astudio ystod o bynciau drwy gyfrwng y Gymraeg yn:
 - CA3
 - CA4
 - CA5

Yn ystod 2018-19, mae gwaith ymchwil pen-desg wedi bod yn mynd rhagddo i edrych ar y ddarpariaeth ôl-16 cyfredol ar draws Gwynedd. Roedd y fethodoleg a ddewiswyd yn cynnwys trafodaethau grwpiau ffocws, holiaduron ar gyfer rhieni a dysgwyr, ynghyd â chyfweliadau gyda phenaethiaid, gyda chyfrwng y ddarpariaeth wedi ei gynnwys fel rhan o friff y gwaith. Bydd y gwaith hwn o edrych ar y ddarpariaeth ôl-16 yn parhau yn 2019-20, gyda'r bwriad o adrodd yn ôl i randdeiliaid ar ganfyddiadau'r gwaith ymchwil, fyddai'n sail wedyn i ystyried unrhyw gamau pellach.

Fel rhan o gynlluniau'r Rhaglen Ysgolion a Cholegau ar gyfer 21ain Ganrif sydd wedi eu cymeradwyo gan Lywodraeth Cymru, bydd unrhyw gynnig statudol yn ddarostyngedig i Asesiad Effaith Ieithyddol, er mai yr un yw nod y Polisi Iaith ar gyfer holl ysgolion Gwynedd.

Dyma gynlluniau a'r gyfer Band A a Band B o'r Rhaglen sydd eisoes yn weithredol yng Ngwynedd:

- Ysgol Godre'r Berwyn
- Ysgol y Garnedd, Bangor
- Ysgol y Faenol, Bangor
- Ysgol Ein Harglwyddes, Bangor
- Ysgol Treferyth, Cricieth

Ar wahân i Ysgol Godre'r Berwyn sydd bellach wedi agor ym Medi 2019, bydd yr holl gynlluniau eraill yn parhau'n weithredol yn 2019-20.

DEILLIANNAU 5 a 7

O 2019-20 ymlaen, byddwn yn gweithredu trefn ranbarthol o gynllunio ieithyddol cynradd / uwchradd ar lefel clwstwr, a hynny mewn dau faes:

- Defnydd Anffurfiol o'r Gymraeg
- Sgiliau iaith y Gweithlu

Bydd disgwyl i bob clwstwr lunio Cynllun Clwstwr y Gymraeg fydd yn ymateb i'w hanghenion penodol hwy (cynradd ac uwchradd) o ran annog defnydd anffurfiol o'r Gymraeg drwy waith y Siarter Iaith a'r Strategaeth Iaith Uwchradd, ynghyd ag adnabod eu blaenoriaethau o safbwynt anghenion datblygu sgiliau iaith y gweithlu. Bydd y Cyfrifiad Gweithlu Addysg o gymorth yn hynny o beth, yn arbennig yng Ngwynedd gan ein bod wedi hyrwyddo defnydd o hunan-asesiad o sgiliau iaith corfforaethol y Cyngor fel sail ar gyfer y Cyfrifiad, felly bydd gan bob pennaeth wybodaeth a data manwl am sgiliau iaith ei staff.

Rydym wedi gweld gostyngiad bychan cyffredinol ar draws y cyfnodau allweddol (CS, CA2 a CA3) ar gyfer % y dysgwyr sydd yn ennill y deilliannau uwch ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg. Byddwn yn rhoi sylw i hyn yn ystod 2019-20.

DEILLIANT 6

Yn sgil mabwysiadu un Strategaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad gyffredin fydd yn cyfarch anghenion disgyblion a phobl ifanc Gwynedd ac Ynys Môn mewn ffordd effeithiol ac effeithlon, bydd monitro, asesu'r galw a chynllunio o gwmpas anghenion plant, pobl ifanc a'u teuluoedd yn ganolog i'r ddarpariaeth, a byddwn yn parhau i sicrhau mynediad i wasanaethau sy'n gwbl ddwyieithog.

CRYNODEB DEILLIANNAU (uchafswm 600 gair)

Dylech gynnwys crynodeb byr o'ch cynnydd o dan bob deilliant.

DEILLIANT 1:

Yn 2017-18, gwnaed defnydd am y tro cyntaf o ddeilliannau newydd mewn Iaith a Mathemateg o'r Fframwaith Cyfnod Sylfaen ar gyfer asesu. Er bod cynnydd yn % y dysgwyr a gafodd eu hasesu yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen, gwelwyd gostyngiad yn % dysgwyr y Cyfnod Sylfaen enillodd Ddeilliant 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg (lefel 2+/Deilliant 5). Mae GwE wedi rhagdybio'r gostyngiad hwn, ac wedi canolbwyntio ar wella'r ddarpariaeth yn y dosbarthiadau Meithrin a Derbyn fydd yn gosod sylfaen gadarn ar gyfer cyrraedd deilliannau uwch erbyn i'r dysgwyr gyrraedd diwedd y Cyfnod Sylfaen. Bydd yr Awdurdod hefyd yn darparu hyfforddiant ar egwyddorion trochi yn y Cyfnod Sylfaen.

Mae pob ysgol yng Ngwynedd wedi eu harfogi o fanteision addysg Gymraeg a dwyieithog, ac mae tafenni pwrpasol wedi eu cynhyrchu gan yr Awdurdod ar gyfer yr ysgolion cynradd ac uwchradd yn hysbysu rhieni o'r manteision addysgol, cymdeithasol, economaidd a gwybyddol o ddwyieithrwydd ac amlieithrwydd.

DEILLIANT 2:

Mae Polisi Iaith yr Awdurdod yn rhoi pwyslais ar sicrhau dilyniant ieithyddol o'r naill gyfnod allweddol i'r llall. Mae swydd y Cyd-gysylltydd Iaith Dalgylchol yn greiddiol i hyn. Mae'r Cyd-gysylltwyr Iaith yn cael eu rhyddhau gan yr Awdurdod am 10 diwrnod y flwyddyn i gefnogi ysgolion y dalgylch i weithredu'r Polisi Iaith. Maent yn ymweld yn flynyddol â'r ysgol uwchradd i drafod materion yn ymwneud â dilyniant CA2 a CA3, gan gynnwys tracio dysgwyr unigol yn ôl y carfanau iaith. Drwy hyn mae trefn gadarn yn ei lle o ran cydlynu'r dilyniant ieithyddol o'r cynradd i'r uwchradd yn y dalgylch, gan sicrhau bod disgyblion sydd wedi ennill Lefel 3+ yn y Gymraeg ar ddiwedd CA2 yn parhau gyda'r Gymraeg fel Iaith Gyntaf ym Mlwyddyn 7, ac yn cael asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3. Gwelir ffrwyth llafur y Cyd-gysylltwyr Iaith Dalgylchol yn sgil y ffaith y bu i **84.5%** o ddysgwyr Blwyddyn 9 yn 2018-19 gael eu hasesu yn y Gymraeg (Iaith Gyntaf), sydd yn gynnydd o 1.1% o gymharu â 2017-18.

DEILLIANT 3 a DEILLIANT 4:

Mae canran y dysgwyr sydd ddaru gofrestru i wneud TGAU Cymraeg (Iaith Gyntaf) gofrestru ar gyfer o leiaf dau gymhwyster pellach drwy gyfrwng y Gymraeg, neu gofrestru ar gyfer o leiaf pump cymhwyster pellach ar lefel 1 neu lefel 2 drwy gyfrwng y Gymraeg ychydig yn is na'r targed. Roedd yr Awdurdod wedi rhagweld hyn, a thrwy gyfrwng y Strategaeth Iaith Uwchradd ac mewn cydweithrediad gyda phob ysgol uwchradd yng Ngwynedd, wedi sefydlu gwaelodlin o gyfrwng y ddarpariaeth gwricwlaidd yn unol â 5 diffiniad o'r ddarpariaeth ar gyfer CA3, CA4, a CA5. Bydd hyn yn fodd i ni ganolbwyntio ar gynyddu'r ddarpariaeth ac felly nifer y dysgwyr sydd yn astudio cynifer o bynciau drwy gyfrwng y Gymraeg yn CA3, CA4 a CA5.

Yn ystod 2018-19, mae gwaith ymchwil pen-desg wedi bod yn mynd rhagddo i edrych ar y ddarpariaeth ôl-16 cyfredol ar draws Gwynedd. Roedd y fethodoleg a ddewiswyd yn cynnwys trafodaethau grwpiau ffocws, holiaduron ar gyfer rhieni a dysgwyr, ynghyd â chyfweliadau gyda phenaethiaid, gyda chyfrwng y ddarpariaeth wedi ei gynnwys fel rhan o friff y gwaith. Bydd y gwaith hwn o edrych ar y ddarpariaeth ôl-16 yn parhau yn 2019-20, gyda'r bwriad o adrodd yn ôl i randdeiliaid ar ganfyddiadau'r gwaith ymchwil, fyddai'n sail wedyn i ystyried unrhyw gamau pellach.

DEILLIANT 5:

Mae Polisi Iaith yr Awdurdod yn rhoi pwyslais ar sicrhau fod pob dysgwr yn hyfedr ddwyieithog erbyn 11 oed, ac yn gallu manteisio'n llawn ar yr addysg Gymraeg a dwyieithog a geir yng Ngwynedd hyd 16 oed ym Meirion Dwyfor a 18 oed yn Arfon ac Ysgol Godre'r Berwyn. O ganlyniad, mae maint y cohort sydd yn astudio Cymraeg Iaith Gyntaf yn sylweddol uwch yng Ngwynedd nac unrhyw sir arall yng Nghymru, ac rydym yn ymfalchïo fod **70.7%** o'n dysgwyr ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 4 wedi cyrraedd graddau A*-C mewn TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf yn 2018-19. .

Er hyn, rydym wedi gweld gostyngiad bychan cyffredinol ar draws y cyfnodau allweddol eraill (CS, CA2 a CA3) ar gyfer % y dysgwyr sydd yn ennill y deilliannau disgwylidig ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg, a byddwn yn canolbwyntio ar gynnal / cynyddu'r % au hyn yn y cyfnod nesaf.

DEILLIANT 6: DARPARIAETH ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL

Mae pob disgybl sydd ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn cael mynediad at wasanaethau cyfrwng Cymraeg yng Ngwynedd. Mae darpariaethau a gwasanaethau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog ar gael ar gyfer yr holl ystod ac amrywiaeth o Anghenion Dysgu Ychwanegol.

DEILLIANT 7: CYNLLUNIO'R GWEITHLU A DATBLYGIAD PROFFESIYNOL PARHAUS (DPP)

Yn sgil yr Awdit Sgiliau gyda gweithlu ein hysgolion a gynhaliwyd ar draws rhanbarth y gogledd yn 2017-18, mae gwaith manwl wedi ei gyflawni i edrych ar ganfyddiadau'r Awdit, ac ystyried pa hyfforddiant a chefnogaeth ieithyddol sydd ei angen ar weithlu ein hysgolion. Yn ystod 2018-19, cynhaliwyd yr hyfforddiannau canlynol:

- Gloywi Iaith: Ysgol Glan y Môr, Pwllheli
- Gloywi Iaith: Ysgol Syr Hugh Owen, Caernarfon
- Parhad o gynlluniau peilot i ddatblygu sgiliau iaith y gweithlu yn Ysgol Friars ac Ysgol Uwchradd Tywyn.